

ת"פ (חיפה) 58743-03-23 - מדינת ישראל נ' יוסי דואק

ת"פ (חיפה) 58743-03-23 - מדינת ישראל נ' יוסי דואק ואח'מחוזי חיפה

ת"פ (חיפה) 58743-03-23

מדינת ישראל

נגד

1. יוסי דואק

2. חיים צורי

בית המשפט המחוזי בחיפה

[18.06.2024]

כבוד השופט זיו אריאלי

החלטה

עתירה לגילוי ראיה (סעיף 45 לפקודת הראיות).

- נגד הנאשמים הוגש כתב אישום, המייחס להם, כל אחד לפי חלקו, עבירות שוחד וכן מרמה והפרת אמונים. האישום השני, המיוחס לנאשם 2 בלבד, מייחס לו עבירות של פגיעה בפרטיות, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, מרמה והפרת אמונים וכן שיבוש מהלכי משפט.
- על פי האישום הראשון, היה הנאשם 1 בעל מקומון באזור הקריות, ומקורב לנאשם 2 (שכיהן בעת הרלבנטית כראש עיריית קריית מוצקין). צבי אבישר עמד בראש תנועה וניהל קמפיין להתמודדות על ראשות העירייה, מול הנאשם 2. שפיגלר כיהן בעת הרלבנטית כחבר מועצת העיר, ובין השנים 2016-2017 פרסם ברשת החברתית "פייסבוק" פרסומים בגנות הנאשם 2. נוכח פרסומים אלו, הציע אבישר לשפיגלר להצטרף לתנועתו, ושפיגלר נענה להצעה.

3. על רקע הפרסומים של שפיגלר, הזמין אותו הנאשם 1 לפגישה על מנת לפייס בינו לבין הנאשם 2. במהלך הפגישה מסר הנאשם 1 לשפיגלר כי אין טעם להסתבך עם ראש העיר, וכי ככל שימחק את הפרסומים בגנות הנאשם 2, יסייע לו הנאשם 1 בסידור עבודה עבורו ועבור אשתו. שפיגלר הסכים להצעה, ובעקבות זאת התקשר הנאשם 1 לנאשם 2, בנוכחות שפיגלר, והודיע לו כי יגיעו ללשכתו על מנת לערוך "סולחה" בין השניים. מיד לאחר מכן נסעו שפיגלר והנאשם 1 ופגשו את נאשם 2 בלשכתו. נאשם 2 לחץ את ידו של שפיגלר, הבהיר לו כי עליו להפסיק את הפרסומים בגנותו, ומשהסכים שפיגלר, ערך הנאשם 2 שיחות טלפון על מנת להביא להעסקתם של שפיגלר ורעייתו על ידי העירייה/גופים המתקצבים על ידה. בנוסף ביקשו הנאשמים משפיגלר כי יעביר להם מידע על המתרחש בפגישות של תנועתו של אבישר. שפיגלר הסכים. בהמשך להתערבותם של הנאשמים בתהליכי קבלה לעבודה של שפיגלר ורעייתו - החלה רעייתו של שפיגלר לעבור כסייעת מחליפה בגין עירייה. בנוסף, החל שפיגלר לעבוד כאב בית, במספר מתנ"סים ברחבי קריית מוצקין. בנוסף, סיפק הנאשם 1, על דעת הנאשם 2, סיוע כלכלי למשפחתו של שפיגלר (תשלום דמי שכירות וכן חבילות מזון). שפיגלר מחק את הפרסומים שפרסם בגנותו של נאשם 2, ולא פרסם פרסומים נוספים. בנוסף, העביר שפיגלר לנאשמים מידע אודות המתרחש בתנועתו של אבישר.

4. העתירה שבפניי מתייחסת לחיסיון (על פי סעיפים 6-7 לתעודת חיסיון מיום 23.1.23 שהוצאה על ידי המשרד לביטחון הפנים) שהוטלה על חלקים מעדותו של העד צבי אבישר: סעיף 6 לתעודת החיסיון מתייחס לחלקים שנחסו בהודעתו של העד מיום 21.8.18; סעיף 7 לתעודת החיסיון מתייחס לחלקים מהודעתו של העד מיום 21.7.21. העתירה הוגשה ביום 20.2.24 על ידי הנאשם 2, וביום 21.2.24 הודיע הנאשם 1 כי הוא מצטרף לעתירה, מטעמיה.

5. לטענת הנאשמים, חשיפת החומר החסוי עשוי לסייע להם בניהול המשפט, והותרתו חסוי עלול לפגוע פגיעה ממשית בהגנתם. המדובר, לשיטת ההגנה, במידע המתייחס לקשריו של העד עם משטרת ישראל, וחשיפתו חיונית להוכחת המזימה (לה טוענת ההגנה) שנרקמה נגד הנאשם 2 על ידי העד צבי אבישר. על פי הטענה, העד אבישר הוא שהגיש במשטרה את התלונה נגד הנאשם 2. ישנה חשיבות בחשיפת העובדה כי העד עבד עם המשטרה ומסר מידע כנגד אזרחים, וזאת כדי לבחון את מהימנותו במהלך עדותו בבית המשפט. עיון בהודעתו מעלה כי לעד אבישר קשרים עם אנשי מודיעין במשטרה ועם אנשים אשר מוסרים מודיעין.

6. בדיון שהתקיים ביום 22.5.24 הרחיבו הצדדים טענותיהם. לטענת ההגנה, העד אבישר (המשמש היום כראש עיריית קריית מוצקין) היה במשך שנים יריבו הפוליטי של הנאשם 2, והיה לו אינטרס להפיל את הנאשם 2 על מנת להוריד אותו מכהונתו. נטען כי בהודעתו של אבישר משנת 2018, מסר לחוקריו כי קיבל מידע ולפיו בתנועה שלו "יש חפרפרת". לטעמה של ההגנה, המידע הנ"ל שמסר אבישר בהודעתו במשטרה הוא סיפור בדוי, ומכאן שקיים אינטרס להגנה לחשוף את החלקים המושחרים בהודעה, שכן ככל שיתברר כי לא היו דברים מעולם - יש בכך כדי להשליך באופן ברור על מהימנותו של אבישר. אף אם אין המדובר בסיפור בדוי, הרי שחיוני להגנה לדעת את זהות האדם שממנו קיבל אבישר את המידע (לטענתו). הדברים מקבלים משנה תוקף נוכח הודעתו של אבישר משנת 2021, שם נשאל במפגיע אודות נסיבות קבלת המידע - וחלקים רבים מתשובתו - חוסים תחת תעודת החיסיון.

7. נטען כי בידי ההגנה מכתב משנת 2018 שכתב העד אבישר לפרקליט המדינה דאז, בו מצוין העד כי הוא משתף פעולה עם משטרת ישראל במשך שנים. חומרים אלו אינם חוסים תחת תעודת חיסיון, ומשכך זכאית ההגנה לקבלם.

8. נטען בנוסף כי מלכתחילה הטעם לחיסיון המידע לא יכול לעמוד, ודאי נוכח העובדה כי על פי פרפראזה (שהועברה לעיון ההגנה) של אסופת מסמכים חסויים - נערך בירור בעקבות עדותו של העד אבישר עם הגורם אשר לטענת העד מסר לו אינפורמציה - והעד שלל את הדברים. נטען כי הדבר מלמד שהעד אבישר שיקר לחוקריו בנקודה מהותית, אך בשל החיסיון על הפרטים - לא תוכל ההגנה לזמנו לעדות.

9. המאשימה סבורה כי דין העתירה להידחות. נטען כי העד אבישר אולי "הניע את גלגלי החקירה", אבל החקירה הניבה ראיות עצמאות שאינן תלויות בעד אבישר. תוצרי החקירה הן ראיות עצמאיות, והן אלו שגיבשו את התשתית הראייתית להגשת כתב האישום. כעולה מהפרפראזה שנמסרה לעיון ההגנה - המאשימה לא הסתירה בפני ההגנה כי קיימת סתירה בין גרסת העד אבישר לבין בירור שנערך, אך בסופו של יום - התשתית הראייתית העומדת בבסיס שני האישומים - אינה נסמכת על ראיות שהביא העד אבישר, אלא על ראיות אחרות. זהות האדם שמסר את המידע לאבישר (לטענתו) - אינה מועילה להגנת הנאשמים.
10. בתום הדיון הגלוי, קיימתי דיון במעמד צד אחד, במהלכו שמעתי הסברים מאת נציגת הממונה על החסיונות. קיבלתי לעיוני את שתי ההודעות של העד אבישר העומדות בבסיס העתירה - כל אחת מהן בעותק גלוי וחסוי, באופן שמאפשר להשוות ביניהן.
11. לאחר ששמעתי טענות הצדדים ועיינתי בחומר החסוי, נחה דעתי כי דין העתירה להידחות בחלקה.
12. אזכיר כי על פי מושכלות יסוד, הנאשם זכאי לעיין בכל חומר החקירה הנוגע לעניינו. סוגיית החיסיון מאזן בין האינטרס בקיום הדיון הפלילי לבין האינטרס במניעת חשיפתו של חומר חקירה, אשר חשיפתו עלולה לפגוע באינטרס חשוב אחר. לבית המשפט מסורה הסמכות לבחון את הראיות המצויות תחת כנפי תעודת החיסיון, ומקום ששוכנע כי המשך החיסיון עלול פגוע בעשיית משפט צדק לנאשם - יורה בית המשפט על גילוי הראיה החסויה [ר' בהרחבה י' עמית, "חסיונות ואינטרסים מוגנים - הליכי גילוי ועיון במשפט האזרחי והפלילי" (2021)].
13. במסגרת הליך הבדיקה של החומר החסוי, על בית המשפט לבחון תחילה אם אכן חוסה החומר החסוי תחת תעודת החיסיון, וכן אם החומר החסוי חיוני להגנת הנאשם. על בית המשפט לבחון את החומר החסוי בקפידה, וככל הניתן מנקודת מבטו של סנגור. וככל שיימצא כי מדובר בראיה הנושאת בחובה פוטנציאל מזכה שבכוחה לעורר ספק סביר באשמתו של הנאשם - להורות על גילוי הראיה [ר' למשל בש"פ 3921/1 ח'לף נ' מדינת ישראל (4.7.19); ע"פ 5033/19 מדינת ישראל נ' אבו חדיר (19.8.19)].
- מהתם להכא.
14. עניינה של העתירה בפני ממוקד מספר שורות, בשתי הודעות של העד אבישר (האחת משנת 2018 והשנייה משנת 2021).
15. סבורני, לאחר קריאה מדוקדקת של שתי ההודעות, כי אין מקום לחסות בהודעה משנת 2018, בעמוד השני להודעה, שורה 16, את שתי המלים החסויות תחת החלק המסומן "1". לשיטתי, טעמי החיסיון הנזכרים בתעודת החיסיון מיום 23.1.23 - אינם יכולים לעמוד ביחס לחלק זה, ומשכך יש לחשוף מלים אלו לעיון ההגנה.
16. אשר ליתר החלקים החסויים המפורטים בתעודת החיסיון, הרי שהטעמים העומדים בבסיס תעודת החיסיון עומדים על מכונם. מנגד, חשיפת המידע האמור אינה חיונית להגנת הנאשמים. בזהירות המתחייבת, אומר כי מסקנה זו מתחדדת נוכח העובדה כי על פי הודעותיו של העד אבישר - מהות המידע שלטענתו הועבר אליו - גלויה וידועה להגנה. אף לשיטת ההגנה, העובדה כי העד אבישר מסר מידע והיה מצוי בקשר עם אנשי מודיעין במשטרה - ידועה להם. בנוסף, ועל פי הפרפראזה שהועברה לידי ההגנה [מ.ח.א'2], בעקבות עדותו של העד אבישר נערכה פניה לגורם, על מנת לברר אם מסר את המידע האמור (כטענתו של אבישר), והלה שלל את הדברים. משכך, הרי שבמידע החסוי שבהודעותיו של העד אבישר - אין כדי להצמיח תועלת של ממש להגנת הנאשמים, והוא אינו חיוני להגנתם.
17. יוער, כי ככל שהיה בחומר החסוי כדי להצמיח תועלת מסוימת להגנה (גם אם אינה חיונית), הרי שלשיטתי, תועלת זו אינה שקולה אל מול הטעמים העומדים בבסיס תעודת החיסיון.
18. אדגיש לפני סיום, כי ככלל יש להידרש, במסגרת בחינת החומר החסוי, לקו ההגנה של הנאשמים, על פי החומר שכבר מצוי בידם [השווה בש"פ 3540/15 פלוני נ' מדינת ישראל (1.7.15)]. בענייננו, טרם ניתן מענה מפורט לכתב האישום, והנאשמים כפרו כפירה כללית בכתב האישום. משכך, ולמעט הטענה הכללית כי המידע החסוי נחוץ להגנה לצורך ערעור מהימנותו של העד אבישר - אין בפני לעת הזו קו הגנה קונקרטי אשר לאורו יש לבחון את טענת הנאשמים בדבר נחיצות המידע החסוי.
19. סוף דבר - העתירה נדחית, למעט האמור בסעיף 15 להחלטתי.
20. המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים.
- ניתנה היום, י"ב סיוון תשפ"ד, 18 יוני 2024, בהעדר הצדדים.